

Sygn. akt VIII U 485/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2016 r. w Gliwicach

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale PPHU (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o odpowiedzialność członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za składki

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 grudnia 2010 r. **nr** NB- (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 485/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że ubezpieczony H. M. jako były członek zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) w K. (zainteresowanej) odpowiada solidarnie ze spółką i pozostałym członkiem zarządu Z. J. za zadłużenie spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2004r. do maja 2005r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony pełnił funkcję członka zarządu w/w spółki w okresie od 1 września 1993r. do 30 czerwca 2005r. W związku z tym, że egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, ubezpieczony, jako osoba trzecia tj. członek zarządu w okresie powstania zadłużenia wykazanego w decyzji, w myśl art. 116 ustawy – Ordynacja podatkowa odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania zainteresowanej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej uchylenia, podnosząc błąd w ustaleniach faktycznych poprzez pominięcie okoliczności, iż pismem z dnia 31 października 2003r. złożył rezygnację z funkcji członka zarządu. Ponadto wskazał, że zwolnił się z odpowiedzialności za zobowiązania poprzez zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości.

W ocenie ubezpieczonego majątek zainteresowanej wystarczałby na zaspokojenie zobowiązań z tytułu składek na fundusze obsługiwane przez ZUS i podniósł również zarzut przedawnienia.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, że wobec zainteresowanej nie prowadzono postępowania układowego ani też nie ogłoszono jej upadłości, zaś wnioski o ogłoszenie upadłości zarządzeniami sądu były zwracane bądź na skutek cofnięcia wniosku postępowanie umarzano. Natomiast wniosek o ogłoszenie upadłości z dnia 29 maja 2006r. oddalono. Ponadto organ rentowy wskazał, że przed Sądem Okręgowym w Częstochowie toczyło się postępowanie z odwołania K. B., Z. J. i H. M. od decyzji z dnia 15 kwietnia 2008r. o stwierdzeniu odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki z tytułu składek. W toczącej się wówczas sprawie biegły sądowy z zakresu rachunkowości wydał opinię potwierdzającą, że majątek zainteresowanej spółki nie wystarczał na pokrycie zobowiązań już na dzień 31 grudnia 2002r. Zdaniem organu rentowego ubezpieczony nie wskazał mienia spółki, z którego możliwe byłoby zaspokojenie należności. Ponadto (...) Oddział w Z. odniósł się do zarzutu przedawnienia należności.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 16.08.2013r., sygn akt VIII U 634/11 oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił następujący stan faktyczny.

Zainteresowana - Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) sp. z o.o. w K. została zawiązana aktem notarialnym sporządzonym w dniu 2 lipca 1993r. i wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS (...).

Ubezpieczony pełnił funkcję V-ce Prezesa od 1 września 1993r. W dniu 31 marca 2005r. złożył spółce oświadczenie, że z dniem 1 kwietnia 2005r. wypowiada umowę o pracę z zachowaniem 3 – miesięcznego okresu wypowiedzenia tj. do 30 czerwca 2005r. oraz rezygnuje z funkcji V-ce Prezesa. Zawiadomieniem z dnia 10 maja 2005r. ubezpieczony oświadczył o rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu z dniem 30 czerwca 2005r. Zgodnie ze złożonym oświadczeniem ubezpieczony pełnił wskazaną funkcję do 30 czerwca 2005r. a na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników P.P.H.U. (...) sp. z o.o., które odbyło się tego samego dnia zdecydowano, że do czasu wyboru nowego zarządu tj. do października 2005r. spółkę jednoosobowo miał reprezentować Z. J., pełniący w zarządzie funkcję Prezesa.

Sąd ustalił, że odwołujący był ujawniony w KRS do dnia 21 kwietnia 2006r. Wniosek o jego wykreślenie złożono skutecznie w dniu 30 marca 2006r., po uprzednim zwrocie pierwotnego wniosku skierowanego w dniu 27 października 2005r. zarządzeniem Sądu z dnia 5 grudnia 2005r.

Zainteresowana miała trudności w realizowaniu na bieżąco zobowiązań. Na dzień 30 kwietnia 2002r. spółka posiadała zaległości wobec ZUS z tytułu składek za okres od września do grudnia 2001r. Wobec powyższego zostały wydane tytuły wykonawcze.

Na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości Z. W. z dnia 15 kwietnia 2009r. i opinii uzupełniającej z dnia 25 października 2009r., znajdującej się w aktach Sądu Okręgowego w Częstochowie o sygn. akt IV U 1772/08, ustalono, że zainteresowana zaprzestała spłacania długów w kwietniu 2002r., kiedy ZUS rozpoczął przymusową windykację niespłaconych zobowiązań oraz nie uregulowano należności wobec K. Zakładów (...). Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 21 września 2005r. przez Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądzono na rzecz K. Zakładów (...) w likwidacji w K. należności powstałe w okresie od marca 2002r. do stycznia 2004r.

Z bilansu spółki wynikało, że na dzień 31 grudnia 2002r. jej długi przekroczyły wartość majątku. Zatem wniosek o ogłoszenie upadłości spółki powinien być złożony w ciągu dwóch tygodni od wystąpienia tej sytuacji, tj. do 14 stycznia 2003r. Sytuacja finansowa spółki w następnych latach pogarszała się.

Ubezpieczony miał świadomość, że spółka nie płaci zobowiązań, w tym zobowiązań do ZUS i w 2004r. podjął decyzję o skierowaniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Spółka kierowała kolejne wnioski o ogłoszenie upadłości do Sądu Rejonowego w Gliwicach tj.:

- 2 lipca 2004r. (sygn. akt XII GU 236/04) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 7 lipca 2004r.,
- 4 października 2004r. (sygn. akt XII GU 294/04) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 6 października 2004r.,
- 23 grudnia 2005r. (sygn. akt XII GU 237/05) – postępowanie umorzono postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2006r. wobec cofnięcia wniosku o ogłoszenie upadłości,
- 8 lutego 2006r. (sygn. akt XII GU 21/06) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 9 lutego 2006r.,
- 3 marca 2006r. (sygn. akt XII GU 33/06) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 7 marca 2006r.,
- 27 kwietnia 2006r. (sygn. akt XII GU 60/06) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 2 maja 2006r.,
- 13 maja 2006r. (sygn. akt XII GU 66/06) – wniosek o ogłoszenie upadłości wobec nie spełnienia wymogów formalnych został zwrócony zarządzeniem z dnia 16 maja 2006r.,
- 29 maja 2006r. (sygn. akt XII GU 73/06) – wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2006r. na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. prawo upadłościowego i naprawczego, albowiem majątek niewypłacalnej spółki nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania.

Trudności finansowe zainteresowanej spowodowały, iż prowadząc działalność gospodarczą zainteresowana nie opłaciła m.in. obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od kwietnia 2003r. do czerwca 2006r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania należności, między innymi dokonano zajęć rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) S.A. oraz (...) S.A. oraz zajęć licznych wierzytelności pieniężnych.

Egzekucja z majątku zainteresowanej okazała się w ostateczności bezskuteczna, czego dowodzi postanowienie Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach z dnia 27 czerwca 2007r. wydane w sprawie o sygn. akt III KM 896/07 umarzające postępowanie egzekucyjne na zasadzie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że dłużnik nie posiada majątku ruchomego nadającego się do zajęcia a dalsza egzekucja z wierzytelności i innych praw majątkowych nie dała rezultatu.

Sąd ustalił również, że postanowieniem z dnia 29 października 2007r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS o sygn. akt GL.X NS-REJ.KRS/(...) dokonano wpisu w dziale 4 rubryce 4 Krajowego Rejestru Sądowego dla zainteresowanej adnotacji o umorzeniu prowadzonych przeciwko podmiotowi licznych egzekucji z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów postępowania.

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2008r. organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony jest odpowiedzialny za zadłużenie zainteresowanej z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałe w okresie od kwietnia 2003r. do maja 2005r. Decyzjami z tego samego dnia organ rentowy orzekł o odpowiedzialności Z. J. oraz K. B. za zadłużenie w/w spółki.

Na skutek odwołania ubezpieczonych od decyzji ZUS, Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt IV U 1772/08 wyrokiem z dnia 1 lipca 2010r. zmienił zaskarżone decyzje w związku z ich nieważnością i ustalił, że ubezpieczeni nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek i odsetek zainteresowanej. Sąd ten ustalił, że każda z wydanych decyzji obciążała ubezpieczonych każdego z osobna w poszczególnych okresach

czasu w zakresie całej wskazanej kwoty. W ich treści natomiast nie wskazano na inne osoby odpowiedzialne z tego samego tytułu ani nie zastrzeżono solidarnej odpowiedzialności członków zarządu ze spółką. Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Częstochowie uznał wydane decyzje za nieważne.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2010r. wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II K 735/10 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach na mocy art. 66 § 1 i 3 k.k. i 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko ubezpieczonemu i Z. J. o zarzucany czy wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 218 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na okres próby po dwa lat. Ubezpieczony i Z. J. zostali oskarżeni o to, że w okresie w kwietniu 2003 i od stycznia 2004 do października 2005r. działając wspólnie i w porozumieniu jako członkowie zarządu zainteresowanej upornie naruszali prawa pracownicze wynikające z ubezpieczeń społecznych poprzez niepłacenie składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Oddalając odwołanie Sąd wskazał, że zgodnie z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 108 § 4 i art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. ordynacja podatkowa.

W myśl art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012r., poz. 749 z późn. zm.) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu nie wykazał, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy albo nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Natomiast § 2 wskazuje, że odpowiedzialność członków zarządu, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Art. 108 § 4 powołanej wyżej ustawy stanowi, że egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub części bezskuteczna.

Sąd stwierdził, że organ rentowy wykazał istnienie pozytywnych przesłanek pozwalających na ustalenie odpowiedzialności ubezpieczonego za zaległości zainteresowanej z tytułu nieopłaconych składek objętych skarżoną decyzją:

- bowiem zainteresowana posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie od kwietnia 2003r. do czerwca 2006r.,
- wykazano bezskuteczność egzekucji,
- ubezpieczony nie wykazał by majątek zainteresowanej spółki wystarczał na zaspokojenie wierzytelność,
- ubezpieczony w okresie spornym pełnił funkcję vice-prezesa w okresie powstania przedmiotowych zaległości składkowych. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem, że ubezpieczony zrezygnował z funkcji v-ce Prezesa składając pismo z 31 października 2003r., albowiem takie pismo nigdy nie zostało złożone do akt rejestrowych spółki, co więcej ubezpieczony dalej faktycznie działał w spółce, co też potwierdził w swoich zeznaniach. W ocenie Sądu, że ubezpieczony pełnił funkcje v-ce Prezesa do 30 czerwca 2005r. i tej dacie również uległ rozwiązaniu stosunek pracy. Wskazano, że oświadczenie woli o rezygnacji z funkcji członka zarządu jest jednostronną czynnością prawną wymagającą zakomunikowania innej osobie, zatem do czynności tej odnosi się regulacja wynikająca z art. 56 oraz 61 k.c. Wprawdzie ubezpieczony złożył pismo o rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu w dniu 31 marca 2005r., ale jego wolą było wywołanie skutków prawnych z chwilą rozwiązania stosunku pracy tj. po upływie 3 miesięcy.

Dodatkowo zawiadomieniem z dnia 10 maja 2005r. ubezpieczony oświadczył o rezygnacji z pełnienia funkcji z dniem 30 czerwca 2005r.

Na skutek apelacji ubezpieczonego Sąd Apelacyjny w Katowicach w dniu 28.01.2015r. uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd II instancji potwierdził, że w sprawie nie doszło do naruszenia przepisów art. 365 i 366 kpc, bowiem podstawa faktyczna wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 1 lipca 2010r. nie jest tożsama z podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku. Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Częstochowie wyeliminowało decyzję z dnia 15 kwietnia 2008r. jako nieważną z obrotu prawnego. Z kolei zaskarżona decyzja z dnia 21 grudnia 2010r., jest prawidłowa pod względem formalnych i ustala inny zakres odpowiedzialności odwołującego za zaległości składkowe zainteresowanej Spółki.

Za chybiony został uznany zarzut apelującego, iż zaskarżona decyzja jest decyzją błędną, gdyż nie stwierdza odpowiedzialności solidarnej określonego członka zarządu ze spółką i innymi członkami zarządu, jako że ma ona charakter konstytutywny dla tej odpowiedzialności. Sąd II instancji, powołując liczne judykaty wskazał, że w świetle utrwalonych poglądów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, należy stwierdzić, że zaskarżona decyzja z dnia 21 grudnia 2010r. jest decyzją konstytutywną, którą przeniesiono na odwołującego odpowiedzialność za zaległości z tytułu nieopłaconych przez zainteresowaną Spółkę za okres od grudnia 2004r. do maja 2005r. składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy, a solidarna odpowiedzialność wynika wprost z treści art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko organu rentowego i Sądu I instancji, że w sprawie wystąpiła pierwsza pozytywna przesłanka obciążenia odpowiedzialnością członka zarządu spółki za jej zobowiązania publicznoprawne - bezskuteczność egzekucji. Skierowana do całego majątku dłużnika egzekucja okazała się bezskuteczna, czego dowodzi postanowienie Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach z dnia 27 czerwca 2007 r. sygn. akt III KM 896/07, umarzające postępowanie egzekucyjne na podstawie art.824 §1 pkt 3 k.p.c. Spełnienie tej przesłanki nie było już kwestionowane przez skarżącego na etapie postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny natomiast uznał potrzebę wykazania drugiej pozytywnej przesłanki odpowiedzialności tj., że zaległości dotyczą zobowiązań powstałych w czasie pełnienia obowiązków przez członków zarządu, przy czym w odniesieniu do ich powołania i odwołania decydujące znaczenie ma ważnie powzięta uchwała uprawnionego organu. Zatem to data wynikająca z uchwały o odwołaniu albo też data rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu, a nie wpis tych zdarzeń w rejestrze, który ma wyłącznie charakter deklaratoryjny, powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu zakresu odpowiedzialności osób trzecich wskazanych w omawianym przepisie.

Sąd II instancji mając na uwadze oświadczenie odwołującego o rezygnacji z funkcji vice-prezesa z dniem 1.11.2003r., uchylił wyrok do ponownego rozpoznania nakazując ustalenie czy i w jakiej dacie oświadczenie odwołującego o rezygnacji z funkcji vice prezesa Spółki z dnia 1 listopada 2003r. doszło do wiadomości drugiego członka zarządu pełniącego wówczas funkcję prezesa. Uwagi wymaga okoliczność, że skarżący do dnia 30 czerwca 2005r. był zatrudniony w Spółce na stanowisku zastępcy Dyrektora (a brak ustaleń jakie wykonywał obowiązki pracownicze) i przed ustaniem zatrudnienia składał wnioski o ogłoszenie upadłości. Sąd Apelacyjny podkreślił, że jest to istotne dla oceny czy podejmowane przez odwołującego działania w postaci zgłaszania w 2004 roku wniosków o ogłoszenie upadłości (jak zeznał na rozprawie apelacyjnej składane bez wiedzy prezesa - k.156 a.s.- protokół elektroniczny), jakkolwiek nieskuteczne, mogą być potraktowane jako odwołanie rezygnacji z członkowstwa w zarządzie spółki kapitałowej, która wcześniej doprowadziła do wygaśnięcia stosunku członkowstwa (art.202 § 4 k.s.h. w związku z art. 56 i art. 61 § 1 zdanie k.c.).

Nadto przy ponownym rozpoznaniu koniecznym jest ustalenie, na podstawie umowy spółki, sposobu składania oświadczeń i dokonywania doręczeń organom spółki oraz przesłuchanie odwołującego w charakterze strony na okoliczność złożenia oświadczenia o rezygnacji z funkcji w zarządzie z dniem 1 listopada 2003r., jakie obowiązki wykonywał jako pracownik zainteresowanej Spółki do 30 czerwca 2005r., a jakie ciążyły na nim obowiązki związane z

pełnią funkcją w zarządzie. Przy ocenie spełnienia tej pozytywnej przesłanki Sąd Okręgowy będzie miał na uwadze, że skuteczność oświadczenia woli o rezygnacji z członkostwa w zarządzie oraz odwołania z funkcji nie jest zależna od dokonania wpisu w KRS.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny w zakresie przekazanym do ponownego rozpoznania.

Od daty zawiązania zainteresowanej spółki, jej większościami udziałowcami byli ubezpieczony i Z. J. posiadając po 27 udziałów.

W umowie spółki ustalono, że jeżeli do zarządu zostaną wybrane dwie osoby to reprezentują spółkę łącznie. Od początku funkcjonowania spółki prezesem (do października 2005r.) był Z. J., natomiast wiceprezesem (do 30.06.2005r.) odwołujący. Umowa spółki nie reguluje zasad składania oświadczeń i dokonywania doręczeń organom spółki. Odwołujący i prezes zainteresowanej świadczyli pracę w jednym pokoju i spotykali się codziennie. W firmie zatrudniona była również sekretarka zajmująca się m.in. przyjmowaniem korespondencji.

W dniu 14.04.2008r. odwołujący w siedzibie ZUS w T. złożył oświadczenie że był członkiem zarządu zainteresowanej od momentu powstania spółki do 30.06.2005r., kiedy to uchwałą nr 5/05 odwołano go ze stanowiska z-cy prezesa i członka zarządu. Ubezpieczony podał również, że wcześniej w dniu 29.10.2003r. złożył rezygnację z zajmowanego stanowiska, lecz nie została przyjęta przez zarząd.

Do akt sprawy przedłożył pismo z dnia 29.10.2003r. skierowane do prezesa zarządu zainteresowanej o treści: Informuję Prezesa Zarządu sp. z o.o. (...), iż z dniem 1.11.2003r. składam rezygnację z funkcji z-cy prezesa”. Na piśmie widnieje pieczętka zainteresowanej, data 31.10.2003r., adnotacja przyjęte i nieczytelna parafa. Odwołujący nie poinformował udziałowców o rezygnacji i nadal wykonywał swoje dotychczasowe obowiązki wiceprezesa, w tym m.in. podpisując pisma w imieniu zainteresowanej.

Odwołujący dwukrotnie złożył wnioski o ogłoszenie upadłości zainteresowanej, które sam sporządził i podpisał jako członek zarządu spółki. Wnioski z dnia 29.06.2004r. (sygn. akt XII GU 236/04) i 29.09.2004r. (sygn. akt XII GU 294/04) zostały zwrócone z przyczyn formalnych. W obydwu wnioskach odwołujący wskazywał, że wraz ze Z. J. stanowi zarząd spółki.

W dniu 29.03.2005r. odwołujący podpisał sprawozdanie finansowe zainteresowanej za 2004r. jako z-pca prezesa.

W piśmie z dnia 31.03.2005r. ubezpieczony z dniem 1.04.2005r. wypowiedział umowę o pracę z 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia tj. do 30.06.2005r. Napisał również :”jednocześnie rezygnuję z członka zarządu oraz funkcji z-cy prezesa”. Następnie w dniu 10.05.2005r. odwołujący pisemnie zawiadomił udziałowców zainteresowanej o rezygnacji z członka zarządu oraz funkcji z-cy prezesa N. z dniem 30.06.2005r.

W dniu 19.05.2005r. złożono w Wydziale KRS Sądu Rejonowego w Gliwicach wniosek o rejestrację zainteresowanej w rejestrze przedsiębiorców, w którym wskazano, że odwołujący jest członkiem zarządu spółki, na stanowisku vice prezesa. Wniosek ten został podpisany przez odwołującego i Z. J.. W jego konsekwencji zainteresowana została wpisana do KRS w dniu 27.06.2005r.

W dniu 30.06.2005r. odbyło się zwyczajne zgromadzenie wspólników, na którym podjęto uchwałę nr 5/05 o następującej treści „ w związku z rezygnacją z członkostwa w zarządzie spółki N. przez inż. H. M. i wypowiedzeniem z pracy zachodzi konieczność zgodnie ze statutem spółki uzupełnienie zarządu. J. zarządzenia spółką jest niemożliwe. Proponuje się do czasu zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia w listopadzie 2005r. powołać na zastępcę prezesa Ł. K.” Uchwała została podpisana przez Z. J. i Ł. K..

W świadectwie pracy zainteresowana podała, że odwołujący w okresie od 1.09.1993r. do 30.06.2005r. był zatrudniony na stanowisku z-psy prezesa

Ubezpieczony nie wie na jakim stanowisku był zatrudniony w zainteresowanej spółce, za pracodawcę umowę o pracę podpisał Z. J.. Ubezpieczony nie zna miejsca przechowywania swoich akt osobowych, nie pamięta komu i kiedy sprzedał swoje udziały w spółce (...). Odwołujący nie potrafił powiedzieć jakie obowiązki spoczywały na nim jako pracownika spółki a jakie jako członkowi jej zarządu.

Po rozwiązaniu umowy o pracę ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim do 27.12.2005r., po czym ponownie został zatrudniony przez zainteresowaną w dniu 28.12.2005r. na stanowisku specjalisty ds. produkcji i tam pracował do 30.09.2006r.

W sprawie karnej ubezpieczony został oskarżony o to, że w kwietniu 2003r. i od stycznia 2004r. do czerwca 2005r. jako vice prezes zarządu zainteresowanej o popełnienie czynów z art. o czyn 218 § 1 kk i art. 12 kk. Ubezpieczony przyznał się do winy i podał, że w okresie od września 1993r. do 30 czerwca 2005r. pełnił funkcję wiceprezesa zainteresowanej. Odwołujący wniósł o dobrowolne poddanie się karze. Ostatecznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 12.05.2010r. postępowanie karne przeciwko ubezpieczonemu zostało warunkowo umorzone na podstawie art. 66§1 i 3 kk oraz 67§ 1 kk na okres dwóch lat.

[dowód: akta rentowe ubezpieczonego, akta sprawy II K 735/10, akta rejestrowe k. 218, przesłuchanie ubezpieczonego]

Sąd nie dał wiary zeznaniom odwołującego, że z dniem 1.11.2003r. złożył faktyczną rezygnację z pełnienia vice - prezesa zarządu zainteresowanej, bowiem przeczą temu ustalenia faktyczne dokonane w sprawie. Po tej dacie ubezpieczony nadal wykonywał swoje dotychczasowe obowiązki wice-prezesa, aż do 30.06.2005r., co potwierdzają opisane okoliczności. Zeznania odwołującego w świetle ustalonych okoliczności stanowią jedynie swoistą linię obrony w prowadzonym procesie i próbą uwolnienia się od odpowiedzialności za zaległości zainteresowanej spółki, w której był zarówno udziałowcem jak i członkiem zarządu. Przykładowo odwołujący zeznał, że nie posiada informacji o rejestracji spółki w KRS, podczas gdy wpis ten został dokonany w dniu 27.06.2005r. na skutek wniosku podpisanego przez niego jako wiceprezesa oraz Z. J. i złożonego w maju 2005r.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z zaleceniami Sądu Apelacyjnego, w toku ponownego rozpoznania sprawy przedmiotem ustaleń było czy w okresie objętym skarżoną decyzją odwołujący był członkiem zarządu zainteresowanej spółki. Od tego ustalenia uzależniona jest odpowiedzialność ubezpieczonego za zaległości składkowe zainteresowanej za okres objęty skarżoną decyzją.

W ocenie Sądu, przeprowadzone uzupełniające postępowanie dowodowe wykazało w sposób niewątpliwy, że odwołujący był członkiem zarządu zainteresowanej spółki przez cały sporny okres tj. 30.06.2005r. Pismo z dnia 31.10.2003r., w którym odwołujący zapowiada rezygnację z funkcji członka zarządu nie ma wpływu na treść skarżonej decyzji. Sąd stoi na stanowisku, że pismo to zostało sporządzone jedynie w celach asekuracyjnych z uwagi na trudną sytuację finansową zainteresowanej, bowiem odwołujący chciał się formalnie zabezpieczyć przed odpowiedzialnością za jej zobowiązania. W praktyce jednak odwołujący nadal wykonywał swoje obowiązki członka zarządu. Pismu temu nie nadano dalszego biegu tj: nie powiadomiono udziałowców, nie zwołano zgromadzenia celem wyboru drugiego członka zarządu bądź ustalenia innych zasad reprezentacji. Nawet przy założeniu, że pismo to wywołało skutek prawny tj. że od 1.11.2003r. odwołujący przestał być członkiem zarządu to, w ocenie Sądu podejmowane przez niego w dalszym okresie czynności faktyczne – należące do kompetencji zarządu zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych – oznaczały, że cofnął oświadczenie o rezygnacji.

Sąd miał tu na uwadze przykładowo: wnioski o ogłoszenie upadłości, które były podpisane tylko przez odwołującego, podpisywanie sprawozdań finansowych zainteresowanej, wnioski o jej rejestrację w KRS.

Nie można pomijać okoliczności, że w toku postępowania przed organem rentowym, Sądem Okręgowym w Częstochowie i Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach odwołujący potwierdzał, że był członkiem zarządu

zainteresowanej spółki w spornym okresie. Dopiero w toku niniejszego postępowania odwołujący podejmuje próbę uwolnienia się od odpowiedzialności za zaległości składkowe w oparciu o pismo z 31.10.2003r. Wskazać należy również, że w poprzednich postępowaniach Z. J. ani K. B. nawet jednym słowem nie odnosili się to tej kwestii, co w ocenie Sądu potwierdza że pismo to nie miało na celu wywołania skutków prawnych. Najbardziej istotnym argumentem przemawiającym za takim uznaniem jest fakt, że odwołujący został oskarżony o to, że w spornym okresie popełnił przestępstwo z art. 218. § 1 kk. Zgodnie z tym przepisem „Kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, złośliwie lub uporczywie narusza prawa pracownika wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego”. Sprawcą tego przestępstwa może być osoba, która w danej strukturze organizacyjnej jest upoważniona do realizowania czynności decydujących o treści uprawnień dotyczących stosunku pracy bądź ubezpieczenia społecznego.

W zainteresowanej spółce w spornym okresie były tylko dwie takie osoby, stanowiące jej zarząd czyli odwołujący i prezes Z. J.. Odwołujący przyznał się do popełnienia zarzucanego czynu i w związku z tym możliwe było warunkowe umorzenie postępowania w trybie art. 66 kk. Zgodnie z tym przepisem : Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanaego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Gdyby ubezpieczony nie był członkiem zarządu w spornym okresie nie byłoby podstaw do wniesienia przeciwko niemu aktu oskarżenia. Oczywistym jest że w toku tego postępowania podnosiłby przede wszystkim okoliczność, że od 2003r. nie jest członkiem zarządu.

Jeśli chodzi o stosunek pracowniczy łączący ubezpieczonego z zainteresowaną spółką, to odwołujący nie posiada wiedzy na jakim stanowisku był zatrudniony, nie umiał wskazać jakie powierzono mu obowiązki pracownicze. W trakcie zeznań, podał, że zajmował się kwestiami technicznymi a zatem gdyby taką linię obrony zaprezentował w postępowaniu karnym nie byłoby podstaw do jego oskarżenia, gdyż nie byłby „osobą wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych”. W toku postępowania karnego odwołujący był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, a zatem argument taki byłby z pewnością podniesiony. Skoro zatem okoliczność ta nie była podnoszona stwierdzić należy, że ubezpieczony w spornym okresie był członkiem zarządu zainteresowanej.

Z tych przyczyn Sąd nie podziela zarzutu odwołującego, że w związku z „drugą” rezygnacją nie ponosi odpowiedzialności za zaległości składkowe zainteresowanej za okres po marcu 2005r. Podkreślenia wymaga, że właśnie w maju 2005r. do Sądu Rejonowego w Gliwicach wpłynął wniosek o zarejestrowanie zainteresowanej w KRS, podpisany przez odwołującego, w którym to wskazano że jest członkiem zarządu spółki.

Na marginesie wskazać należy, że zgodnie z art. 210 § 1 ksh w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Odwołujący zeznał, że umowę o pracę zawarł z nim Z. J., a zatem w świetle przytoczonego przepisu umowa ta nie jest ważna. Zdaniem Sądu, całość zgromadzonego materiału, niewiedza ubezpieczonego o powierzonych mu obowiązkach „pracowniczych” wskazuje na to, że zajmował się po prostu prowadzeniem spraw spółki i jej reprezentacją.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze okoliczności przesądzone przez Sąd Apelacyjny oraz ustalenie, że w spornym okresie odwołujący był członkiem zarządu Sąd Okręgowy stwierdza, że skarżona decyzja jest prawidłowa. Postępowanie wykazało, że zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności określone w art. 116 Ordynacji podatkowej, a zatem odwołanie na mocy przywołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc zostało oddalone.

(-) SSO Grażyna Łazowska